

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719203496
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8719203496.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobkyne: A. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. W. XXX/XX, XXX XX K., právne zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, konajúca v Slovenskej republike prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 716, právne zastúpená: Advokátskou kanceláriou Nagyová Tenkáč, s. r. o., so sídlom Ružinovská 42, 821 01 Bratislava, IČO: 36 862 169, o zaplatenie 704 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 18Csp/77/2019-233 zo dňa 21.12.2020, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Priznáva žalobkyňi vo vzťahu k žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyňi 704 eur s 5 % p. a. úrokom z omeškania od 10. 8. 2019 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd p r i z n á v a žalobkyňi voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobkyňou bola uzavretá dňa 10.11. 2014 zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydání kreditnej karty a rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb, v zmysle ktorej bola výška úverového limitu stanovená na 1000 eur a výška úrokovej sadzby 30 % a RPMN 34,50 % a priemerná RPMN 24,36 %. Žalovaný umožnil čerpať úver vo výške 1370,99 eur a žalobkyňa vrátila sumu 2268 eur. Dňa 9.7. 2018 žalobkyňa odstúpila od úverovej zmluvy a uplatnila si rozdiel medzi vyčerpanými a zaplatenými peňažnými prostriedkami z dôvodu, že uvedený úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný považoval uvedenú zmluvu za platnú a vzniesol námietku premlčania.

3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že uvedená zmluva nespĺňa náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vzhľadom na skutočnosť, že bola dohodnutá výška úrokovej sadzby 30 % a výška úrokových sadzieb pri spotrebiteľských úveroch, ako je uvedené Národnou bankou Slovenska, bola pri úveroch do jedného roka 8,11 %, od 1 do 5 rokov 10,66 % a nad 5 rokov 12,36 %, takže pokiaľ medzi stranami bola stanovená úroková sadzba 30 %, jednoznačne to odporuje dobrým mravom, a preto v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka také zmluvné dojednanie je neplatné. Keďže táto zmluva neobsahuje zákonom požadovaný údaj, a to výšku úrokovej sadzby v prípustnej zákonnej výške, v takom

prípade je podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. považovaný spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, a teda žalobcovi vznikol nárok na bezdôvodné obohatenie.

Súd uviedol, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby začal plynúť najskôr dňa 14.6. 2018, a to uhradením poslednej splátky, a najneskôr dňa 9. 7. 2018, kedy odstúpila žalovaná od zmluvy, nakoľko iná doba nebola preukázaná v konaní, a teda uvedený nárok nie je premlčaný, pretože žaloba bola podaná na súd dňa 6. 8. 2019.

Na základe rozdielných tvrdení strán sporu súd prvej inštancie musel ustáliť, aká suma bola poskytnutá žalobkyni a aká suma bola vrátená, a teda k akému bezdôvodnému obohateniu došlo, teda v akej výške a ustálil vzhľadom na listinné dôkazy predložené v spise, že bola poskytnutá suma 1370,99 eur vzhľadom na bezodplatnosť úveru a bolo uhradených celkovo 2268 eur. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd považoval nárok za dôvodný v časti istiny a priznal rozdiel ako oprávnený nárok vo výške 704 eur ($2268 - 1370,99 = 897,01$), teda žalobca si uplatnil menej ako mohol. Nakoľko žalovaný neuhradil včas a riadne, dostal sa do omeškania, a to vzhľadom na výzvu na plnenie zo dňa 5. 8. 2019 s lehotou na plnenie do 9.8. 2019, a preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku z omeškania v zákonnej výške 5 % od doby 10.8. 2019 tak, ako bola uplatnená zo sumy 704 eur, a teda v celom rozsahu žalobe vyhovel.

O trovách konania rozhodol v súlade s ust. § 2561 ods. 1 a § 262 CSP.

4. Proti rozsudku v celom rozsahu podal včas odvolanie žalovaný. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nesprávne právne posúdil vec, keď výšku dohodnutého úroku (30% ročne) v zmluve o revolvingovom spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi sporovými stranami porovnával s produktmi bánk, ktoré boli svojou povahou odlišné od revolvingového úveru, a teda ich neporovnával s obdobnými produktmi peňažných ústavov. Žalovaný tvrdí že neexistuje žiaden zákonný dôvod na to, aby pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia začala premlčacia doba plynúť až uhradením poslednej splátky zo spotrebiteľského úveru. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil.

5. Žalobca sa k podanému odvolaniu písomne vyjadril. Uviedol, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje väčšie množstvo ustanovení, ktoré možno kvalifikovať ako neprijateľné zmluvné podmienky a ustanovení, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi. K výške odplaty uviedol, že jej výška dosahuje mieru 30 %, čo je v absolútnom rozpore s ust. § 53 ods. 6 OZ ako aj v rozpore s dobrými mravmi, a to tým, že podstatne prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Žalobca upriamuje pozornosť na to, že o tom, že sa na jeho úkor niekto obohatil, rep. že tým kto sa na jeho úkor obohatil je žalovaný, sa dozvedel najskôr až 14.06.2018, kedy zaplatil poslednú splátku úveru a najneskôr dňa 09.07.2018, kedy žalobca odstúpil od úverovej zmluvy v dôsledku toho, že po zaplatení poslednej splátky získal informácie, že každým čiastkovým plnením nad rámec istiny poskytnutého úveru dochádza k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Teda je možné považovať aj naďalej za preukázané, že žalobca získal vedomosť o bezdôvodnom obohatení najskôr až dňa 14.06.2018, pričom skorší dátum zistenia existencie bezdôvodného obohatenia žalobcom nebol v predmetnom konaní zo strany žalovaného doposiaľ nijako preukázaný. Žalobca navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v celom rozsahu ako vecne správne a priznal žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

6. V replike sa žalovaný vyjadril, že sa v plnom rozsahu pridrižiava podaného odvolania zo dňa 18.01.2021 vo napadnutému rozsudku súdu prvého stupňa.

7. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nebolo dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Podľa § 52 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

10. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

11. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

12. Podľa § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

13. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, pričom nemožno mať pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie.

14. Spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. (§ 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov; ďalej aj „ZoSÚ“).

15. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Súd prvej inštancie správne uviedol, že výška úrokových sadzieb pri spotrebiteľských úveroch v čase uzavretia zmluvy, ako je uvedené Národnou bankou Slovenska bola pri úveroch do jedného roka 8,11 %, od 1 do 5 rokov 12,36 %, a preto úroková sadzba vo výške 30 % odporuje dobrým mravom.

16. Vo vzťahu k premlčaniu odvolací súd poukazuje na to, že oprávnená osoba sa môže domáhať svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia len v rámci plynutia tak objektívnej ako aj subjektívnej

premlčacej doby. V prípade, ak dôjde k uplynutiu jednej z nich, oprávnený nemá možnosť domáhať sa svojho práva z bezdôvodného obohatenia, nakoľko došlo k jeho premlčaniu.

17. Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slová „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, no na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil. Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby to právo vedel aj správne aplikovať. Nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“, aj keď ani u týchto subjektov nemožno bez ďalšieho vylúčiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedia až s odstupom času, po vykonaní plnenia. Za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je teda potrebné považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2004, sp. zn. 1Cdo/67/2011, R25/1986). Odvolací súd teda zotrváva na svojom názore v zmysle tom, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, kedy sa oprávnený skutočne dozvie o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto zaň zodpovedá.

18. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby začalo žalovanému plynúť najskôr dňa 14.06.2018. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že nárok nie je premlčaný, pretože žaloba bola podaná na súd dňa 06.08.2019

19. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, potvrdil.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).